

Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru in program Krizni management

Čas, ko se posameznik, družba, človeštvo, ves svet sooča s pandemijo SARS-CoV-2 razkriva / razgalja različne odtenke skrajnosti. Plima *samooklicanih kriznih managerjev* v medijih je osupljiva. Vsi in *nihče* se čutijo poklicane, celo izbrane, da delijo različne nasvete, ki jih večina preventivno ni imela sistemsko in sistematično pripravljenih, domišljenih, interdisciplinarno preverjenih. Ta plima generira poplavo laičnih, tudi neumnih, celo nevarnih *kriznih* nasvetov, ki se vrtinčijo na spletu, družabnih omrežjih ... gostota le-teh se intenzivira in v splošni strah prehiteva *upočasneni čas*, ki ga večina do(pre)življa znotraj samo-izolacije, nujne fizične distance, kjer je okno v steni dejansko tudi *okno v svet* ... ta trenutek.

Je čas, ko se različne (=sicer latentne ali namerno prezrte) ranljivosti zelo hitro manifestirajo in se ta manifestacija še hitreje prenese v akutno pomanjkljivo akcijo in neželjeno reakcijo = npr. samozaščita civilnega prebivalstva, omejitev gibanja, karantena etc. Ljudi je v 21. stoletju potrebno (tudi z odmerjeno represijo) prepričevati v temeljna pravila bivanja, komunikacije, zaščite telesa, sluznic, umivanje rok, smiselno nakupovanje, smiselne zaloge etc., nujno *poslušnost*, čuječnost, ki ne zahteva »prižiganja sveč za izgubljeno demokracijo« ...

VARNOST je trans-konceptualno, družbeno in znanstveno dejstvo, ne zgolj moderna beseda, s katero vse povprek *opletajo* tako imenovani *samooklicani krizni managerji*...

Za vse (=znane) poklice je izobraževanje, usposabljanje, preverjanje znanja, veščin samo po sebi umevno. Le kje vmes je nastala ta vrzel, da je Krizni management naravno pridobljena nadarjenost, celo talent, ki je veliko več kot nadarjenost. Od kdaj se lahko nekdo / vsakdo samookliče za kriznega managerja? Predstavljamo si, da se nekdo samookliče za zdravnika, veterinarja, farmacevta, medicinsko sestro, gasilca, policista, vojaka, električarja etc. Lažno predstavljanje svojih neobstoječih strokovnih nazivov je najmanj neetično; v svoji skrajnosti, nevarno.

KRIZA je kompleksni pojav, izbruhu nalezljivih bolezni znano, naravno in zgodovinsko dejstvo. Kaj nas vendar vedno znova tako zelo preseneča in preseneti? Zakaj nismo v preventivi? Ker je večinoma ni! Izkušnje kažejo, da v takšnih okoliščinah vedno znova »treščimo« v agresivno celo *ad hoc* kurativo, ki jo spremlja nujna, odmerjena represija.

Znanja, veščine, ki jih strokovno in znanstveno predpisuje Krizni management niso slučaj, niso nekaj, kar je nastalo na *modni brvi* in jih v *pozabo odnese že naslednja sezona*, ko *modni kreatorji zamenjajo stil oblačenja, obnašanja* ...

Krizni management je strateško prefinjena multi- in interdisciplinarna (kjer je inter- več) sinteza znanosti, stroke in (pra)starih izkušenj. Je *klasika*, ki se ne spreminja, kajti človek, človeštvo se je, se in se bo soočalo z izbruhi nalezljivih bolezni, drugimi krizami različnih imen in izvora, a VARNOST ostaja nespremenjena *klasika, večna vrednota*.

Če govorimo o zadostnem in potrebnem celovitem pristopu, sistemskem razmišljanju in obnašanju ter družbeni odgovornosti v Kriznem managementu, je verjetno najprej potrebno vedeti, kaj navedeno sploh pomeni? Razumeti, da je navedeno potrebno učiti, se je potrebno učiti in naučiti, preverjati, pridobiti - imeti uraden naziv.

Prvi in edini, uradno akreditiran v Republiki Sloveniji, program Krizni Management na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru, s svojimi 180. kreditnimi točkami (ECTS) navedene kriterije izpolnjuje in zapolnjuje vrzel, ki je generirala samooklicane strokovnjake brez uradnega naziva.

Le kje so se sicer vsega tega naučili, le kje so uradni naziv Krizni manager/ka pridobili vsi ti *samooklicani krizni managerji*?

Hkrati, ob vsem posebej skrbi dejstvo, da sta tovrstna, strateško pomembna izobrazba in uradni naziv (= Krizni manager/ka) v naši Domovini le plačljiv (=izredni študij) privilegij.

Ljubljana, 25. marec 2020

Red. prof. dr. dr. Teodora Ivanuša, dr. vet. med., spec. policijskega manag.